

Rodczenko:
komunista, fotograf,
konstruktywista

O niemieckiej
pogardzie
dla NRD

Toussaint:
Nie dajmy sobie
wciskać długów

Osiatyński:
jak żyć, kiedy
już się nie pije

PRZE KROJ

NR 21 (3490) / 21 MAJA 2012 / CENA 3,99 ZŁ

WWW.PRZEKROJ.PL

w tym 8% VAT

Przemoc jest
męczyzną

INDEKS
371424

9 770033 248205

ISSN 0033-2488

21 >

Najlepsze z dwóch światów

Teraz 2 stanowiska w cenie 1

Ochrona hybrydowa - wydajność chmury i Twojego PC

Świat online jest coraz bardziej dynamiczny i tak samo powinno być z Twoją ochroną. Kaspersky® Internet Security 2012 z technologią ochrony hybrydowej działa w sposób unikatowy - chroni Cię lokalnie, przy użyciu Twojego komputera, korzystając jednocześnie z zasobów dostępnych w chmurze. To połączenie technologii sprawia, że otrzymujesz wszystko, co najlepsze z dwóch światów, a ochrona jest skuteczniejsza niż kiedykolwiek wcześniej.

Więcej na: www.kaspersky.pl/2012

PRZEKROJ

Założył w roku 1945 w Krakowie redaktor Marian Eile

**NIE PUBLIKUJEMY
TEGO ZDJĘCIA...**

Dariusz Borowicz/AGENCJA GAZETA

Prezydentka Warszawy Hanna Gronkiewicz-Walz osobiście nacisnęła przycisk uruchamiający pracę tarczy wiertniczej pod kolejny fragment drugiej linii metra. Na pamiątkę wzięła sobie garść ziemi z wykopu. Była bezpiecznie i ciepło odziana. Dobra robota.

**LAST MINUTE
KRZYSZTOF PŁYTA**

O sztuce: jaka forma sztuki dominuje ostatnio w Sejmie? Obrazy.

NIE PISZEMY O TYM...

... że najprawdopodobniej zostanie umorzony śledztwo w sprawie zastrzelenia przez policjanta Nigeryjczyka Maxwella Itoyi, podczas jednej z ostatnich interwencji na targowisku na Stadionie Dziesięciolecia w Warszawie przed dwoma laty. Nieumorzenie mogłoby zepsuć świąteczny nastrój przed Euro 2012.

... że Prezydentka Warszawy zamierza zlikwidować Radę Powierniczą Muzeum Powstania Warszawskiego, co może otworzyć drogę do odwołania obecnego dyrektora Jana Ołdakowskiego, posła PiS, bliskiego współpracownika Lecha Kaczyńskiego. Trwa świetna passa decyzji ratusza. Odbicie powstania warszawskiego było tylko kwestią czasu.

... że firma Canon przy produkcji aparatów fotograficznych zamierza wykorzystać wyłącznie roboty, rezygnując z pracy rąk ludzkich. Czekamy na podobne deklaracje w naszym kraju. Moglibyśmy zacząć od parlamentu...

... że sprzedano brylant Beau Sancy za 9,5 mln dolarów. Kamień tułał się po europejskich dworach królewskich od kilkuset lat, a teraz nie wiadomo, w jakie ręce poszedł.

... że w Krakowie powstanie pomnik Witolda Gombrowicza w formie „huśtającej się” równi pochyłej osadzonej na balu. Można usiąść albo po stronie Gombro, albo po stronie Rodaków. I przechylić szalę.

... że polskie jaszczomy, czyli F-16, wreszcie sobie postrzelają, gdyż udają się na wyćieczkę, żeby popfruć na manewrach „Red Flag” na Alasce. Dotąd nie mogli sobie postrzelać ze wszystkiego, co mieli.

... że Kościół powoli się wyprzedaje, wystawiając na „wolny rynek” XVIII-wieczny pałac pod Brodnicą, który kuria dostała od państwa w 1993 r. Poczekamy na wyprzedż całościową. Może powstanie outlet?

MAREK RACZKOWSKI

MARK RACZKOWSKI

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Gowin, kobiety i przemoc.** Jak wypowiedzi ministra sprawiedliwości i jego polityka wpłyną na sytuację kobiet doświadczających przemocy zastanawia się **Sergio di Arana**
- 13 **Ostolski** o przypadkach panny S.
- 14 **Przemoc ma pięć.** Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety, a stereotypy się do tego przyczyniają – z pełnomocniczką rządu ds. równego traktowania **Agnieszką Kozłowską-Rajewicz** rozmawia Magdalena Kicińska
- 18 **Subtelne narzędzie tortur.** W Polsce przemocy ekonomicznej w rodzinie podlegają w większości kobiety – często nawet nie wiedzą, że ktoś łamie ich prawa – pisze **Magdalena Goetz**
- 20 **Nieoczekiwana zmiana miejsc.** Czy prezydent Obama, popierając małżeństwa gejowskie, popełnia polityczne samobójstwo? – pyta **Jarosław Makowski**
- 22 **Autorytetom dziękujemy** – deklarują **Agnieszka Mrozik** i **Piotr Szumlewicz**
- 24 **Dziennik niedojrzałych uczuć.** Alkoholik jest jak doktor Jekyll i pan Hyde. Ale nie pan Hyde jest chory, a doktor Jekyll. Z **Wiktorem Osiatyńskim** o książce „Litacja” rozmawia Maja Ruszpel
- 26 **Nie jedziemy do Berlina!** Kupili nasz kraj i zarządzają nim jak firmą, a kiedy narzekamy, mówią, że to nostalgia za NRD. Wschód Niemiec coraz głośniejszy krytykuje Zachód – reportaż **Natalii Gańko-Laski**
- 29 **„Solidarność”: spałować „Solidarność”.** O awanturze o związkowców piszą **Aleksandra Bilewicz** i **Julia Kubisa**

CYWILIZACJA OD ŚRODKA

- 30 **Europa w pętach długu.** Z **Erikiem Toussaintem**, założycielem Komitetu na rzecz Anulowania Długów Trzeciego Świata (CADTM), rozmawia **Przemysław Wielgosz**
- 32 **Tani kredyt na dobry początek.** „Masz pomysł na biznes, a nie masz pieniędzy na jego realizowanie? Przyjdź do nas!” – to brzmi jak mało oryginalny chwyt

- reklamowy, ale akurat inicjatywa **JEREMIE** tak właśnie działa – twierdzi **Anna Cieślak-Wróblewska**
- 34 **Bitwa o parki.** W Polsce nie powstają parki narodowe, a tymczasem cenne przyrodniczo obszary trafiają pod ostrze siekiery – pisze **Piotr Bielski**
- 36 **Od czego zależy wielkość kropli deszczu** – wyjaśnia **Joanna Omorska**
- 37 List Czesława Miłozna do premiera Donalda Tuska – cytuje **Sipowicz**

KONIEC Z KULTURĄ

- 38 **Fotomontaż z Kraju Rad.** Genialny fotograf, wierny komunista, opętany strachem koniunkturalista. O tym, kim był Aleksander Rodzenko, z **Andrzejem Turowskim** rozmawia **Jacek Tomczuk**
- 41 **Piątek** przedstawia Profesora Absurdu
- 42 **Salon Berliński 2012.** Czy berlińskie Biennale mimo wyrotowego image’u przypomina XIX-wieczny akademicki Salon? – zastanawia się **Andrzej Pałys**
- 44 **Duchy Muranowa.** „Muranooo” Chutnik i „Noc żywych Żydów” Ostachowicza to próby uporania się z problemem pamięci dzielnicy zbudowanej na gruzach getta – pisze **Agnieszka Haska**

RECENZJE

- 46 **Teatr: Happy end w getcie.** Makabryczna bajka Sylwii Chutnik pozwala uniknąć zrytualizowanej zadumy nad Zagładą – ocenia **Witold Mrozek**
- 47 Książka: **Czarne flagi, burzany, taczanki.** Dwie książki o Nestorze Machnie, niewytkłym ukraińskim anarchiście, dopiero wspólnie tworzą pełną opowieść – radzi **Przemysław Witkowski**
- 48 **Film: Kopalnia stereotypów.** O „Kop głębiej” Szolajskiego można powiedzieć wiele. Tylko nie to, że to głęboki film – martwi się **Agnieszka Wiśniewska**

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 49–50 **Rozmaitości z krzyżówką** i Lewomyślnie Kurkiewicza
- 3, 4, 50 **Raczkowski**

PRZEKROJ

ADRES REDAKCJI: ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa, 22 463 30 300, www.przekroj.pl, e-mail: doredakcji@przekroj.pl lub imie.nazwisko@przekroj.pl
REDAGUJE ZESPÓŁ: Roman Kurkiewicz (redaktor naczelny), Aleksandra Bilewicz, Katarzyna Czarnańska, Patrycja Dołowy, Julia Kubisa, Magda Papuzińska, Jacek Tomczuk, Klementyna Suchanow, Maria Świątek
ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI: rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk, Kaliber 45
PROJEKT GRAFICZNY: Kasper Skirgajło-Krajewski
PRACOWNIA GRAFICZNA: Andrzej Figatowski
FOTODZIEDYCJA: foto@przekroj.pl, Katarzyna Serek, Franciszek Mazur
KOREKTA: Ling Brett
OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Bogumiła Kreczmańska, Bartosz Wójcik, Tomasz Kieras, Krzysztof Rzeszotek
STRONA INTERNETOWA I IPAD: serwisyiplatne@rp.pl, Cezary Niewiarowski, Renata Wróbel

GREMI GRUPA

WYDAWCA: PRESSPUBLICA Sp. z o.o. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa
PROMOCJA I MARKETING: promocja@przekroj.pl, Milena Ostłowska
BIURO REKLAMY: Presspublica Sp. z o.o. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa; faks: 22 628 05 88, 22 463 00 00; automatyczna centrala telefoniczna: 22 4630 + numer wewnętrzny; łączenie przez telefonistkę 22 463 30 300
DYREKTOR DZIAŁU AGENCYNIEGO: Filip Weichert
 – 22 463 01 88 reklama@presspublica.pl druk: RR Donnelley.

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRENUMERATA REDAKCYJNA Cena prenumeraty 2012 r.: roczna: **166,40 zł**, półroczna: **83,20 zł**, kwartalna: **41,60 zł**
 Zamówienie na prenumeratę należy składać: e-mailem: prenumerata@przekroj.pl lub faxem: 22 621 22 61.
 Dodatkowe informacje pod nr. tel. 800 120 195
PRENUMERATA KOLPORTERSKA oddziały Ruch SA, www.prenumerata.ruch.com.pl, urzędy pocztowe
PRENUMERATA E-WYDANIA www.egazety.pl
PRENUMERATA ZAGRANICZNA Ruch SA, www.ruch.pol.pl; 22 693 67 75, 22 693 67 82, 22 693 67 18

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPad’a w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**.
 Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store.
 Informacje: wsparcie@przekroj.pl

WYDZIAŁ KULTURY

Artykułów niezamówionych nie zwracamy. Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Okładka: **Beata Sosnowska**

rozwiń firmę w Internecie

Własna firma to nie bajka. Dlatego chcemy Ci ułatwić prowadzenie sprzedaży w Internecie. Z Internetem stacjonarnym w **Orange dla Firm** pomożemy w zarządzaniu Twoim e-sklepem:

- w 6 minut dowiesz się, jak łatwo założyć swój pierwszy e-sklep,
- połączysz go z internetowymi porównywarkami cen,
- zaoferujesz klientom płatności internetowe.

I wiele więcej. Wszystko w jednym abonamencie już za **89 zł** + VAT miesięcznie.

ułatwianie zmienia się z Orange